

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

Materiał na spotkanie konsultacyjne poświęcone nowelizacji ustawy prawo oświatowe
Warszawa 11-12.10.2018

„Postulaty Związku Rzemiosła Polskiego dotyczące projektu nowelizacji ustawy Prawo oświatowe” (druk Sejmowy nr 2861)

Propozycje Ministerstwa Edukacji Narodowej zawarte w projekcie w/w ustawy zmieniającej prowadzące do demontażu rzemieślniczego przygotowania zawodowego:

- 1) Zmiana w ustawie o systemie oświaty (str. 100 druk 2861) art.44 zzzb.)
– w ust. 3, wskazującym kto może przystąpić do egzaminu zawodowego, dodano dodatkowy pkt.2) o treści: **„mogą przystąpić uczniowie branżowych szkół I stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem,”**

Tego zapisu nie było, ani w obowiązujących przepisach (w odniesieniu do ZSZ), ani w konsultowanym z nami projekcie ustawy zmieniającej. Jego przyjęcie będzie oznaczało, że choć przygotowanie zawodowe jest realizowane u rzemieślnika to nie musi się ono zakończyć egzaminem czeladniczym. Biorąc pod uwagę, że jest to jeden z wyróżników rzemieślniczego przygotowania zawodowego uważamy za szkodliwe rozwiązanie, które prowadzi do nieporozumień w relacji pracodawca-rzemieślnik, uczeń, dyrektor szkoły.

Znane już dziś są przypadki, kiedy dyrektorzy szkół chętnie kierują uczniów-młodocianych pracowników zatrudnionych u pracodawców rzemieślników - na egzamin zawodowy organizowany przez okręgowe komisje egzaminacyjne, pomimo, że zgodnie z umową o pracę taki uczeń powinien przystąpić do egzaminu czeladniczego. W naszej ocenie te sytuacje mają znamiona naruszania prawa. Dyrektorzy powinni być mobilizowani do przestrzegania prawa. Tymczasem, w zamian proponuje się rozwiązanie, które wprowadza wygodny dla dyrektora szkoły dowolny wybór egzaminu. Utrwalanie tego proceduru w postaci zapisów ustawowych nie jest dobrym rozwiązaniem, bowiem dyrektora szkoły stawia w pozycji dominującej wobec pracodawcy. To nie jest budujące dla partnerstwa pracodawców i szkół. Oceniamy, że jest to złe rozwiązanie, bo pomija pozycję pracodawcy rzemieślnika i organizacji rzemiosła, która w konkretny sposób wspomaga kształcenie zawodowe.

Postulujemy o wycofanie zapisu o możliwości dopuszczenia adeptów rzemieślniczego przygotowania zawodowego do egzaminu zawodowego – w naszej ocenie, zgodnie z 700-letnią tradycją nadal powinni oni podchodzić tylko do egzaminu czeladniczego obejmującego nie tylko egzamin pisemny, ale i ustny, a przede wszystkim maksymalnie zbliżony do realnych warunków pracy etap praktyczny.

- 2) W ustawie Prawo oświatowe wprowadzono nowy art. 120a (druk 2861) - zobowiązujący pracodawców zatrudniających młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego, kierowanych na doksztalcenie do szkoły branżowej I-go

stopnia – **do dokonania ustaleń z dyrektorem szkoły, stanowiących załącznik do umowy o pracę**; w brzmieniu:

„Art. 120a. 1. Pracodawca zatrudniający młodocianych w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu, kierujący ich na dokształcanie teoretyczne do branżowej szkoły I stopnia zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 191 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustala z dyrektorem szkoły:

- 1) zakres kształcenia zawodowego zapewnianego przez szkołę i pracodawcę, wynikający z programu nauczania zawodu;
- 2) liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywają się u pracodawcy;
- 3) sposób monitorowania przez każdą ze stron realizacji programu nauczania zawodu.

2. Ustalenia, o których mowa w ust. 1, stanowią załącznik do umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu.”;

Ustalenia mają mieć formę załącznika, a więc kolejnego dokumentu. W ocenie Związku Rzemiosła Polskiego jest to propozycja, która tworzy dodatkowe i zbędne obciążenia dla pracodawcy. Przedsiębiorcy i tak mają już wiele różnorodnych dokumentów pracowniczych, które musi prowadzić pracodawca zatrudniający młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego. Wynikają one głównie z ustawy Kodeks pracy oraz ustawy oświatowej. Dokładanie kolejnego zobowiązania z oczywistych względów wywołuje sprzeciw i ocenę, iż jest to także zła zmiana dla pracodawców.

W ocenie środowiska rzemieślników zapisy rozporządzenia Rady Ministrów, dotyczące zatrudniania młodocianych pracowników, w sposób jednoznaczny łączą zobowiązania pracodawcy i szkoły do organizacji kształcenia teoretycznego w szkole i praktycznego u pracodawców, a wymiar czasu przeznaczony na kształcenie jest określony poprzez ustalone przez resort edukacji: podstawę programową kształcenia i ramowe plany nauczania.

Związek Rzemiosła Polskiego proponuje pozostanie przy stosowaniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów w aktualnym brzmieniu.

- 3) W art.122 ustawy Prawo oświatowe (str.42 druk 2861), dotyczącym dofinansowania wprowadzono zmianę ust.1 (nie było jej w opiniowanej przez ZRP treści projektu ustawy):

„ pkt. 2 otrzymuje brzmienie:

„2) młodociany pracownik ukończył naukę zawodu i zdał:

- a) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem – egzamin czeladniczy zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989r. o rzemiośle (Dz. U. z 2018 poz. 1267), **lub egzamin zawodowy**,
- b) w przypadku młodocianego zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem – egzamin zawodowy;”

Celem rzemieślniczego przygotowania zawodowego jest m.in. uzyskanie kwalifikacji czeladnika. Dlatego, jeśli dochodzi do wyboru nauki zawodu u rzemieślnika to powinna być ona zakończona egzaminem czeladniczym. Dodanie w w/w zapisie słów: „lub egzamin zawodowy” jest oczywistym utrwaleniem kierowania uczniów z rzemiosła na egzaminy zawodowe organizowane przez okręgowe komisje egzaminacyjne oraz wykorzystywania tego zapisu przez dyrektorów szkół.

Związek Rzemiosła Polskiego ocenia jako rozwiązanie, które utrwała deprecjację pozycji pracodawcy rzemieślnika w procesie kształcenia zawodowego i postuluje o wycofanie tej propozycji.